BETÆNKNING

OM

POSTTAKSTER I DEN INTERNORDISKE UDVEKSLING AF KORSBÅNDSFORSENDELSER

AFGIVET AF
DEN NORDISKE PARLAMENTARISKE KOMITÉ
FOR FRIERE SAMFÆRDSEL M. M.

Årbejds- og socialministeriernes bibliotek

BETÆNKNING NR. 118

1954

65.86/8

Indledning.

I sin betænkning af 22. maj 1954 har komiteen for friere samfærdsel m. m. behandlet spørgsmålet om posttakster i den internordiske udveksling af breve. Som anført i indledningen til denne betænkning fandt komiteen det hensigtsmæssigt først at behandle spørgsmålet om brevportoen og senere at optage spørgsmålet om portoen for tryksager, forretningspapirer og vareprøver, med en fællesbetegnelse kaldt korsbåndsforsendelser, samt om portoen for pakker.

Spørgsmålet om portoen for korsbånd vil blive behandlet i nærværende betænkning, medens pakkeportoen vil blive behandlet i en senere betænkning.

Korsbåndsforsendelser.

I den internordiske udveksling af korsbåndsforsendelser gælder for tiden samme regler med hensyn til porto, vægtgrænser og forsendelsernes indhold som i den internationale udveksling. Da man derved har haft ensartede regler for alle sådanne forsendelser til et andet land, har man betragtet denne ordning som praktisk.

De internationale regler om, hvad der kan sendes til korsbåndsporto, er i de nordiske lande også stort set bragt i anvendelse i den indenlandske trafik. For så vidt angår tryksager er der dog indført en række undtagelsesbestemmelser af forskellig art.

De indenlandske vægtgrænser for korsbåndsforsendelser er meget forskellige i de respektive lande.

Spørgsmålet om anvendelsen af den indenlandske porto for korsbåndsforsendelser i den internordiske udveksling er således mere kompliceret end for brevenes vedkommende, hvor afvigelserne med hensyn til porto og vægtgrænser ikke er blevet anset for at være større end, at de indenlandske portosatser og vægtgrænser burde kunne finde anvendelse i den indbyrdes udveksling, ligesom hensynet til forsendelsernes indhold ikke har været nogen hindring for den foreslåede portoreform.

De nordiske postforvaltninger er for så vidt angår tryksager, forretningspapirer og vareprøver hidtil ikke nået frem til en aftale om gunstigere portosatser end de i den internationale udveksling gældende. For indenlandske forsendelser har hvert af landenes postvæsen måttet føre sin egen portopolitik under behørig hensyntagen til det pågældende lands udstrækning, befolkningstæthed, transport- og distributionsforhold.

Posttaksterne for korsbåndsforsendelser i og mellem de 5 lande fremgår af de som bilag 1—3 indsatte tabeller. Som det vil ses af disse tabeller, har, som tidligere nævnt, samtlige lande i den internordiske postudveksling for tiden de samme vægtklasser, nemlig de sædvanlige internationale. Portoen er ligeledes den samme som for sådanne forsendelser i den internationale udveksling bortset fra minimumsafgiften for forretningspapirer, som i henhold til den nordiske overenskomst er den samme som den takst, der er fastsat for breve på 20 g og derunder til andet nordisk land — en afvigelse, som har sin hjemmel i verdenspostkonventionen, og som for øvrigt finder tilsvarende anvendelse på den indenlandske porto for disse forsendelser.

I de nordiske landes indenlandske postbefordring er derimod portosatserne af tidligere nævnte grunde meget forskellige. Is-

land har samme porto og samme vægtgrænser for korsbåndsforsendelser til ind- og udland. De øvrige lande har indbyrdes varierende portosatser og vægtgrænser, til dels forskellige for de tre grupper: tryksager, forretningspapirer og vareprøver. Maksimumsvægten er i nogle tilfælde lavere end i den internationale posttrafik. Danmark har således vægtgrænser på 50, 250 og 1 000 g (vareprøver dog højst 500 g). Finland, Norge og Sverige har baseret korsbåndsportoen på en 100 gram-skala. Norge og Sverige har desuden sat den første vægtgrænse ved 50 g. Maksimumsvægten er i Norge og Sverige den samme som i Danmark, d. v. s. for tryksager og forretningspapirer 1 kg og for vareprøver 500 g. De tilsvarende vægtgrænser er i

	Finland og	Island
For tryksager	3 kg (for en enkelt bog 5 kg)	3 kg
For forretningspapirer.	3 kg	2 kg

For vareprøver har samtlige lande en vægtgrænse på 500 g. For tryksager og vareprøver har Sverige samme porto for forsendelser til indlandet som til de andre nordiske lande, når det drejer sig om de to første vægtklasser (50 og 100 g). Det svenske postvæsen regner med, at 90 pct. af korsbåndsforsendelserne falder ind under disse to vægtklasser, hvorfor størstedelen af de nævnte forsendelser fra Sverige til andet nordisk land nu går for indlandsporto. I Danmark, hvor man regner med, at henimod $^2/_3$ af alle tryksager til de andre nordiske lande vejer under 50 g, er portoen for forsendelser inden for denne vægtklasse den samme som den indenlandske, fastsat for forsendelser med tilladte tilføjelser. Det danske postvæsen har imidlertid, hvor det drejer sig om forsendelser til indlandet, for tryksagers vedkommende visse særregler, der ikke findes i de andre nordiske lande. Der skelnes nemlig mellem „rene tryksager" og tryksager med tilføjelser, der er tilladt i den internationale udveksling (dog med visse særregler). Portoen for de „rene tryksager" er for de to første vægtgrænsers vedkommende (50 og 250 g) lavere end for tryksagsforsendelser med tilladte tilføjelser.

Den i nogle tilfælde betydelige forskel mellem de nordiske landes portoniveau for tryksager vil fremgå af tabel 1, hvor portobeløbene — undtagen for Norges vedkommende, idet kursforskellen er af uvæsentlig betydning — for at lette sammenligningen er omregnet til dansk mønt.

Tabel 1. De nordiske landes indenlandske posttakster for tryksager.
(De tilsvarende beløb i danske øre er indsat i parentes).

Vægt indtil	I Danmark		I Finland	I Island	I Norge	I Sverige
	rene tryksager	tryksager med tilføjelser				
50 g	8 øre	12 øre	10 mrk. (30)	70 aur. (30)	15 øre	10 øre (13)
100 -	12 -	20 -	10 — (30)	105 — (45)	25 -	15 - (20)
200 -	12 -	20 -	15 — (45)	175 — (74)	35 -	20 - (27)
250 -	12 -	20 -	20 — (60)	210 — (89)	60 -	25 - (33)
300 -	50 -	50 -	20 — (60)	245 — (104)	60 -	25 - (33)
400 -	50 -	50 -	25 — (75)	315 — (134)	60 -	30 - (40)
500 -	50 -	50 -	30 — (90)	385 — (163)	60 -	35 - (47)
600 -	50 -	50 -	35 — (105)	455 — (193)	100 -	40 - (53)
700 -	50 -	50 -	40 — (120)	525 — (223)	100 -	45 - (60)
800 -	50 -	50 -	45 — (135)	595 — (253)	100 -	50 - (67)
900 -	50 -	50 -	50 — (150)	665 — (282)	100 -	55 - (73)
1 000 -	50 -	50 -	55 — (165)	735 — (312)	100 -	60 - (80)

Som det ses, er tryksagsportoen lavest i Danmark, selv om man ser bort fra særportoen for „rene tryksager". Finland og Island har betydeligt højere satser end de øvrige lande, og Norge har for forsendelser over 500 g en indenlandsk porto, der er dobbelt så høj som den danske.

Et forhold, som man må være opmærksom på, er, at der i nogle af de nordiske lande er en betydelig forskel mellem antallet af ankomne og antallet af afsendte korsbåndsforsendelser. Antallet af korsbåndsforsendelser, der indgår til Finland fra de øvrige nordiske lande, er f. eks. dobbelt så stort som antallet af afsendte fra Finland til disse lande. 0g Norge modtager fra Danmark 150 pct. flere korsbåndsforsendelser, end der bliver sendt fra Norge til Danmark.

Da hvert land — ligesom tilfældet er ved brevforsendelser — selv beholder portoen for korsbåndsforsendelser bestemt til et andet land, vil et forhold som det ovennævnte være ufordelagtigt for det land, som modtager et væsentligt større antal korsbånd, end det selv afsender. Det drejer sig her om forsendelser, som for størstedelens vedkommende er tungere end breve, og hvis transport og ekspedition (særlig udbringeisen) medfører relativt større omkostninger. Den internationale porto for korsbåndsforsendelser er i forvejen så lav, at den ikke dækker de udgifter, postvæsenerne har til transport og ekspedition, hvorfor den højere porto for breve og brevkort må udligne portotabet. Hertil kommer, at de postvæsener, som må benytte et andet nordisk land som transitland, må betale transitgodtgørelse til dette.

Der foreligger den mulighed, at den portonedsættelse, som anvendelsen af indenrigsporto i den nordiske udveksling ville medføre, kunne bevirke en forøgelse af antallet af korsbåndsforsendelser fra de lande, hvor en sådan portoreform ville få en indvirkning af nogen betydning for portoniveauet. Hvis imidlertid samtlige lande lader indenrigsportoen komme til anvendelse i den nordiske udveksling, ville en eventuel forøgelse af antallet af forsendelser vel blive nogenlunde den samme i de pågældende lande, og forholdet mellem ankomne og afsendte korsbåndsforsendelser ville i så fald næppe blive væsentligt forrykket til ugunst for noget af landene.

Et særligt problem, som komiteen er opmærksom på, er de særregler vedrørende indholdet, som de nordiske postvæsener har fastsat for indenlandske korsbåndsforsendelsers vedkommende. Det er tidligere nævnt, at Danmark opererer med to slags tryksagsforsendelser, og at også de øvrige lande har visse særbestemmelser om indholdet af sådanne forsendelser, afvigende fra de internationale og forskellige fra det ene land til det andet.

Som nævnt i komiteens betænkning om posttakster i den internordiske udveksling af breve kan der foreligge en vis risiko for, at man i nogle af landene skulle afsende en del af sine indenlandske breve fra et naboland for derved at opnå en portobesparelse. Det samme gælder i endnu højere grad korsbåndsforsendelser. Imidlertid er det betydeligt lettere for postvæsenerne at kontrollere, hvem der er afsender af sådanne forsendelser, som jo er åbne, og eventuelt behandle dem i overensstemmelse med bestemmelsen i artikel VII i slutningsprotokollen til verdenspostkonventionen, som lyder:

„Intet land er forpligtet til at befordre eller omdele til adressaterne forsendelser, som afsendere, der er bosiddende på dets territorium, afgiver eller lader afgive til postbesørgelse i et andet land for at drage fordel af der gældende lavere takster. Reglen anvendes uden forskel såvel med hensyn til forsendelser, der er bragt i stand til afsendelse i det land, i hvilket afsenderen bor, og derefter er bragt over grænsen, som med hensyn til forsendelser, der er bragt i stand til afsendelse i et andet land. Vedkommende poststyrelse har ret til enten at tilbagesende de omhandlede forsendelser til afsendelsesstedet eller til at opkræve sin indenrigske porto for dem. Formerne for portoens opkrævning er det overladt den selv at fastsætte".

I betragtning af den adgang, postvæsenerne således har til at forhindre forsøg på at drage fordel af et andet lands lavere porto, nærer komiteen ingen betænkelighed for så vidt angår denne side af sagen.

Komiteen forudser, at det kan være forbundet med vanskeligheder med kort frist at samordne landenes særbestemmelser. Vanskelighederne skulle dog efter komiteens skøn ikke være uovervindelige. Selv om det eventuelt vil være hensigtsmæssigt i første omgang at gennemføre indenrigsportosat-

seme for internordiske korsbåndsforsendelser med anvendelse af de internationale regler om forsendelsernes indhold, bør man efter komiteens opfattelse ikke blive stående herved, men på længere sigt tilstræbe en samordning af særreglerne, således at der kommer til at gælde samme regler i den indenlandske og den internordiske udveksling. Uden en sådan samordning vil man ikke opnå den fulde fordel for publikum af, at de indenlandske portosatser kommer til anvendelse også på korsbåndsforsendelser til andet nordisk land. Komiteen foreslår derfor, at man som et første skridt anvender indenlandske portosatser i nordisk udveksling af korsbåndsforsendelser med bibeholdelse af de internationale bestemmelser om forsendelsernes indhold, og at der snarest muligt optages forhandlinger mellem de nordiske landes poststyrelser om gennemførelsen af fællesnordiske regler om korsbåndsforsendelser, der skal gælde såvel for indenlandske forsendelser som i den internordiske udveksling og således afløse såvel de indenlandske særbestemmelser som de internationale regler om korsbåndsforsendelsers indhold.

Komiteen ønsker dog samtidig at gøre klart, at man ikke med forslaget om en samordning af de nordiske landes bestemmelser om korsbåndsforsendelsers indhold tilsigter, at der gøres indgreb i de enkelte nationale poststyrelsers dispositionsfrihed med hensyn til at fastsætte særlige portovilkar for rent lokale masseforsendelser eller lignende forsendelser.

Da maksimumsvægten for indenlandske tryksager og forretningspapirer i Danmark, Norge og Sverige er 1 000 g, medens den i Finland er 3, resp. 3 kg, i Island 3, resp. 2 kg, har komiteen fundet det mest hensigtsmæssigt at begrænse anvendelsen af den indenlandske porto i den internordiske udveksling til sådanne forsendelser med en maksimumsvægt af 1 000 g.

Efter indhentede oplysninger antages anvendelsen af den indenlandske korsbåndsporto i den nordiske udveksling at ville medføre følgende indtægtsnedgang, beregnet efter de nugældende takster og bestemmelser: Danmark ca. 168 000 d. kr., Finland ca. 10 millioner mark, Norge ca. 120 000 n. kr. og Sverige ca. 35 000 sv. kr. Island har som foran nævnt allerede nu samme porto for indenlandske korsbåndsforsendelser og sådanne forsendelser til de øvrige lande.

Det her rejste spørgsmål forudsætter derfor for flere af de pågældende postvæseners vedkommende et vist økonomisk offer.

Disse ofre synes imidlertid at være forholdsvis små. Komiteen finder derfor ikke, at der kan rejses nogen økonomiske indvendinger mod, at man bygger Addere på det resultatrige arbejde, som hidtil er udført af den nordiske postforening, ved at lade den indenlandske porto komme til anvendelse i internordisk udveksling også på dette område. Et sådant skridt vil også blive et led i de videre bestræbelser for at knytte de nordiske lande stadig nærmere sammen.

En særlig slags brevpostforsendelser, som i lighed med tryksager, forretningspapirer og vareprøver henregnes til gruppen korsbåndsforsendelser, er de såkaldte „brevpakker". For disse forsendelsers vedkommende er udvekslingen imidlertid internationalt begrænset til de lande, som er blevet enige om at udføre denne postbefordring i deres gensidige forbindelser eller blot i een retning. Hvad de nordiske lande angår, er forholdet det, at Island ikke deltager i denne postbefordring. Af de øvrige lande er det kun Danmark og Finland, som har indenlandsk befordring af brevpakker. Spørgsmålet om anvendelse af indenlandsk porto i nordisk udveksling vil således kun kunne blive aktuelt for disse to landes vedkommende.

International porto for brevpakker (beløbene, undtagen de norske portobeløb, omregnet til dansk mønt) fremgår af tabel 2:

Tabel 2. De nordiske landes udenrigsposttakster for brevpakker.
(National mønt, tilsvarende dansk beløb i parentes).

Vægt	Danmark øre	Finland mark	Norge øre	Sverige øre
pr. 50 g	25	10 (30)	20	10 (13)
mindsteporto	115	40 (120)	100	50 (67)
1 kg	500	200 (301)	400	200 (267)

Den indenlandske porto for forsendelser under 1 kg er i Danmark 50 øre, i Finland 40 mark (= **120** d. øre). Skulle de to lande anvende deres indenlandske porto i internordisk udveksling, medens Norge og Sverige, som ikke har denne indenlandske befordring, fortsat anvendte international porto, ville en brevpakke på 1 kg i internordisk udveksling skulle frankeres således (beløbene er for at lette sammenligningen omregnet til dansk mønt):

fra Norge	4,00	kr.
- Danmark.. .	0,50	-
- Finland....	1,20	-
- Sverige....	2,67	-

I de to lande, hvor indenlandsk porto for brevpakker kunne tænkes fastsat for sådanne forsendelser til andre nordiske lande, kunne der være fare for, at en stor del af den ordinære pakkepost under 1 kg ville blive sendt som brevpakker som følge af den meget fordelagtige porto. Der findes i verdenspostkonventionen intet forbud mod, at brevpakker indeholder genstande af handelsværdi, hvorfor de ved ankomsten til et andet land må toldbehandles. Dette forhold i forbindelse med udfyldning af såkaldte toldadressekort, d. v. s. en af postvæsenet på ankomststedet udstedt meddelelse til modtageren, (brevpakker ledsages ikke af adressekort), eventuelt også udbringning af disse tunge forsendelser til adressaten, ville, dersom antallet af brevpakker som følge af det foran nævnte forhold skulle stige væsentligt, påføre de øvrige landes postvæsener betydeligt mere arbejde og større udgifter, som de ikke ville få nogen som helst dækning for fra afsendelseslandets side. Under hensyn hertil og i betragtning af, at kun to af de nordiske lande har indenlandsk befordring af brevpakker, ligesom et af landene overhovedet ikke deltager i denne befordring, anser komiteen det for uhensigtsmæssigt i øjeblikket at foreslå en ændring i det bestående forhold for disse forsendelsers vedkommende.

Konklusion.

Komiteen har overvejet de indvendinger, som kan rejses mod en eventuel anvendelse af de indenlandske portosatser m. v. for korsbåndsforsendelser i den internordiske udveksling, men har ikke fundet disse så afgørende, at den omhandlede reform skulle ligge uden for mulighedernes grænser.

Komiteen foreslår derfor:

1) at den indenlandske porto for tryksager, forretningspapirer og vareprøver til og med 1 000 g i de nordiske lande anvendes i den internordiske postudveksling,

2) at vægtgrænserne for disse forsendelser skal være de samme, som til enhver tid er fastsat for den indenlandske befordring, og

3) at anvendelsen af den indenlandske porto for korsbåndsforsendelser i den internordiske udveksling i første omgang sker med bibeholdelse af de for internordiske forsendelser hidtil anvendte internationale regler om forsendelsernes indhold, men at man i øvrigt på længere sigt tilstræber fællesnordiske regler herom, der skal gælde såvel for indenlandske som for internordiske forsendelser. Fællesreglerne bor dog ikke udelukke, at de enkelte nationale poststyrelser kan fastsætte specielle portosatser i særlige tilfælde, som f. eks. hvor det drejer sig om rent lokale masseforsendelser.

Helsingfors, den 15. december 1954.

Kaj Bundvad	Olavi Kajala	Hj. Larsen	Rolf Edberg
Niels Elgaard	Uuno Hannula	Hans Borgen	Leif Cassel
Einar P. Foss	Eino Kilpi	Paul Ingebretsen	J. F. Grym
Oluf Steen	Yrjö Soini	Håkon Johnsen	Filip Kristensson
	Bruno Suviranta	Sven Nielsen	Olof Pålsson
	Ebba Östenson		
Hans P. Gøtrik	*Torsten Fraser*	*Alf Gunstrom*	*Claes Huldtgren*

Tabel over den i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige gældende porto for tryksager i indenlandsk og internordisk trafik.

	Indenlandsk trafik			Internordisk trafik		
	Vægt	Porto	Største vægt	Vægt	Porto	Største vægt
Danmark....	50 g 250 - 1 000 -	12 øre 20 - 50 -	1 kg	pr. 50 g	12 øre	3 kg (for en enkelt bog 5 kg)
Finland.....	100 g for hver yderligere 100 g	10 fmk + 5 -	3 kg (for en enkelt bog 5 kg)	50 g for hver yderligere 50 g	10 fmk + 5 -	3 kg (for en enkelt bog 5 kg)
Island.....	50 g for hver yderligere 50 g	70 aurar + 35 -	3 kg	50 g for hver ydreligere 50 g	70 aurar + 35 -	3 kg (for en enkelt bog 5 kg)
Norge	50 g 100 - 200 - 500 - 1 000 -	15 øre 25 - 35 - 60 - 100 -	1 kg	50 g for hver yderligere 50 g	20 øre + 10 -	3 kg (for en enkelt bog 5 kg)
Sverige	50 g 100 - for hver yderligere 100 g	10 øre 15 - + 5 -	1 kg	50 g for hver yderligere 50 g	10 øre + 5 -	3 kg (for en enkelt bog 5 kg)

Bilag 2.

Tabel over den i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige gældende porto for forretningspapirer i indenlandsk og internordisk trafik.

	Indelandsk trafik			Internordisk trafik		
	Vægt	Porto	Største vægt	Vægt	Porto	Største vægt
Danmark ...	250 g 1 000 -	30 øre 50 -	1 kg	pr. 50 g (mindste porto	12 øre 30 -)	2 kg
Finland.....	400 g for hver yderligere 100 g	25 fmk + 5 -	3 kg	200 g for hver yderligere 50 g	25 fmk + 5 -	2 kg
Island.....	100 g 150 - for hver yderligere 50 g	125 aurar 140 - + 35 -	2 kg	100 g 150 - for hver yderligere 50 g	125 aurar 140 - + 35 -	2 kg
Norge	100 g 200 - 500 - 1 000 -	30 øre 35 - 60 - 100 -	1 kg	100 g for hver yderligere 50 g	30 øre + 10 -	2 kg
Sverige	300 g for hver yderligere 100 g	25 øre + 5 -	1 kg	200 g for hver yderligere 50 g	25 øre + 5 -	2 kg

Bilag 3.

Tabel over den i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige gældende porto for vareprøver i indenlandsk og internordisk trafik.

	Indenlandsk trafik			Internordisk trafik		
	Vægt	Porto	Største vægt	Vægt	Porto	Største vægt
Danmark ...	50 g 250 - 500 -	12 øre 20 - 50 -	500 g	pr. 50 g (mindste porto	12 øre 24 -)	500 g
Finland.....	100 g for hver yderligere 100 g	10 fmk + 5 -	500 g	50 g for hver yderligere 50 g	10 fmk + 5 -	500 g
Island.....	50 g for hver yderligere 50 g	70 aurar + 35 -	500 g	50 g for hver yderligere 50 g	70 aurar + 35 -	500 g
Norge	50 g 100 - 200 - 500 -	15 øre 25 - 35 - 60 -	500 g	50 g for hver yderligere 50 g	20 øre + 10 -	500 g
Sverige	50 g 100 - for hver yderligere 100 g	10 øre 15 - + 5 -	500 g	50 g for hver yderligere 50 g	10 øre + 5 -	500 g

BETÆNKNING

OM

TAKSTSÆTNINGEN I DEN INTERNORDISKE TELETRAFIK

2. DEL

Telextaksterne og lejeafgifterne for faste fjernskriveforbindelser

AFGIVET AF
DEN NORDISKE PARLAMENTARISKE KOMITÉ
FOR FRIERE SAMFÆRDSEL M. M.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

Indledning 5

I. Forhandlingerne i Nordisk Råd om den nordiske nyhedsformidling 6

II. Pressens og nyhedsbureauernes forslag 7

III. Forslag fra nyhedsbureauernes tekniske Europakonference og UNESCO 8

IV. Telefon- og telextaksterne i internordisk trafik 8

V. Den internordiske nyhedsformidlings opbygning 10
A. Bureaustoffets formidling til pressen 10
B. Nyhedsbureauernes egne bestræbelser 11
C. Nyhedsbureauernes planer om egne nordiske forbindelser 11

VI. Udtalelser og forslag fra teleforvaltningernes repræsentanter 12

VIL Komiteens synspunkter 13

Konklusion 15

Bilag 16

ANVENDTE FORKORTELSER

TT: Tidningarnas Telegrambyrå.
NTB: Norsk Telegrambyrå.
FNB: Finska Notisbyrån.
ITU: Den internationale teleunion.

Indledning.

Som bebudet i betænkning af 22. maj 1954 om takstsætningen i den internordiske teletrafik, 1. del, telegramtaksterne, har den nordiske parlamentariske komite for friere samfærdsel m. m. fortsat den påbegyndte undersøgelse af de gældende internordiske telefon- og telextakster med henblik på at opnå takstreduktioner, hvorved bestående forskelle i takstniveauerne for indenrigsk og internordisk trafik om muligt helt fjernes eller væsentligt formindskes.

I overensstemmelse med komiteens udtaleiser i slutningen af den nævnte betænkning har komiteens opmærksomhed under de fortsatte overvejelser af de omhandlede takstspørgsmål især været henvendt på, hvilke muligheder der måtte foreligge for gennem takstreduktioner på de omtalte områder at skabe gunstigere vilkår end hidtil for den internordiske nyhedsformidling.

Den moderne presses udvikling er snævert forbundet med udviklingen af telekommunikationsmidlerne. Udbygningen af det internationale telekabelnet i det sidste århundrede har åbnet grænserne for en rig strøm af nyheder mellem nationerne; nyhederne følger kablerne, har man sagt. Den større strøm af nyheder har stimuleret offentlighedens interesse og derved dannet grundlag for avisernes masseoplag. Omvendt har offentlighedens større behov for viden om begivenheder i andre lande stadig krævet en endnu mere effektiv og endnu billigere overførsel af nyheder, således at en endnu bedre nyhedstjeneste skulle kunne oprettes.

Man har i forskellige internationale organisationer vist spørgsmålet om en forbedret nyhedsformidling mellem nationerne betydelig interesse. Således sammenkaldte Folkenes Forbund til en konference af presseeksperter i Geneve i 1927 bl. a. med den opgave at undersøge mulighederne for at skabe en hurtigere og billigere overførsel af pressenyheder med det formål at formindske risikoen for internationale misforståelser. Denne konference blev efterfulgt af lignende konferencer i København 1932 og i Madrid 1933, og rekommandationer derfra blev behandlet såvel i Folkenes Forbunds råd som i dets delegeretforsamling. Efter den anden verdenskrig har De forenede nationer og UNESCO også vist spørgsmålet særlig opmærksomhed. En på UNESCO's foranledning foretaget speciel undersøgelse vedrørende de internationale telekommunikationer („transmitting world news", Paris 1953) vil i denne forbindelse være af særlig interesse.

For så vidt angår pressetelegrammer gives der i henhold til det internationale telegrafreglement (Paris 1949) en nedsættelse i almindelige takster med 50 pct. i europæisk trafik og med $66^2/_3$ pct. i ekstraeuropæisk trafik. Indførelsen af en sådan speciel takst for pressetelegrammer blev i sin tid (1896) motiveret med, at den skulle gøre det muligt for pressen, hvis betydning stadig voksede, at varetage sin vigtige opgave i folkeoplysningens tjeneste på en mere effektiv måde.

I det britiske statssamfund har man siden 1941 en endnu større takstnedsættelse for pressetelegrammer, idet taksten for disse telegrammer kun er en penny pr. ord uanset afstanden mellem statssamfundets forskellige dele. Ifølge den foran nævnte UNESCO-redegørelse har pennytaksten revolutioneret statssamfundets presseforbindelser, og som et eksempel anføres, at pressetrafikken fra Canada til de øvrige lande i statssamfundet i løbet af et tiår steg med 735 pct. og trafikken den modsatte vej med 250 pct.

Den særlige takst for pressetelegrammer er dog nu kun af betydning for den interkontinentale nyhedsformidling. Efter oprettelsen af telefonforbindelser mellem landene — en udvikling, som hovedsagelig har fundet sted efter første verdenskrig — blev

pressetelegrammerne afløst af abonnementssamtaler, d. v. s. telefonsamtaler, som blev ført hver dag på bestemte klokkesiet. Nyhedsbureauerne gik også i et vist omfang over til at befordre nyheder ved hjælp af radioforbindelser, der specielt var oprettet til dette formål. Udviklingen af bærefrekvensteknikken gav nyhedsbureauerne mulighed for i stedet for radio indbyrdes at anvende fast sammenkoblede fjernskriveforbindelser, som udlejedes af telestyrelserne. Mellem de nordiske landes nyhedsbureauer er dette nu det normale kommunikationsmiddel. Desuden har såvel nyhedsbureauerne som aviserne nu mulighed for ved hjælp af telex at komme i direkte fjernskriveforbindelse med hinanden eller andre korrespondenter også uden at leje faste forbindelser.

I de internationale telefon- og telegrafreglementer er der ikke tilstået pressen særlige takstreduktioner for telefonsamtaler, telexskrivninger eller faste fjernskriveforbindelser.

I trafikken mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige har man foruden den sædvanlige ordning vedrørende abonnementssamtaler i lang tid haft en takstnedsættelse på $66^2/_3$ pct. for abonnementssamtaler om natten (kl. 23—7), i hvilket tidsrum der er ledig kapacitet på ledningsnettet. Det er en betingelse for denne ordning, at der skal betales for mindst 15 minutter hver nat.

I henhold til en rekommandation fra den internationale rådgivende telegrafkomité, som er et af den internationale teleunions organer, kan de teleforvaltninger, som ønsker dette, tillade abonnementstelexskrivning til reducerede takster, hvilke i så fald beregnes på samme grundlag som abonnementssamtaler, dog i den trafikstærke tid (kl. 9—18) efter normal telextakst og i den trafiksvage tid (kl. 18—9) med halvdelen af denne takst. Såfremt skrivetiden udgør 60 minutter om dagen, kan der dog gives en reduktion på 25 pct. af den normale takst. Abonnement skal kunne tegnes for en måned eller for en eller flere 7 dages perioder. Disse afgiftsnedsættelser, som ikke gælder specielt for pressen, er ikke hidtil blevet gennemført i internordisk telextrafik.

I. Forhandlingerne i Nordisk Råd om den nordiske nyhedsformidling.

I Nordisk Råd har det ved gentagne lejligheder været fremdraget, at det vil være et betydningsfuldt led i udbygningen af det nordiske samarbejde på alle felter, at de nordiske folks samhørighedsfølelse styrkes gennem en intensiv og levende nyhedsformidling. Allerede ved rådets første møde i København i 1953 blev det fra flere sider fremhævet, at en udbygning og forøgelse af den nordiske nyhedsformidling ville være ønskelig. Således fremhævede Finn Moe, Norge, under generaldebatten manglen på egne korrespondenter i nabolandene som en forklaring på, at man i de nordiske lande ofte er bedre underrettet om, hvad der sker i England, U.S.A. og Frankrig, end hvad der sker i de andre nordiske lande, og anførte, at selv de nordiske telegrambureauer ikke har egne korrespondenter i de andre nordiske hovedstæder. Stortingsmand Moe mente, at rådet *le* vist ikke på nogen måde kunne gribe *direkte* ind i disse forhold, men var af den opfattelse, at man, såfremt der blev lejlighed dertil, burde tage sagen op, og tilføjede:

„For hvis vi kan gjøre noe fremskridt her, hvis vi kan bidra til å få en bedre ordning, slik at vi er bedre underrettet om hva som foregår i våre respektive lande, tror jeg vi ville ha gjort et vesentlig bidrag til nordisk samarbeid, nettopp et slikt konkret bidrag som vi i første rekke skal ta sikte på."

Spørgsmålet blev endvidere behandlet i den økonomiske komité i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet om et udvidet samarbejde på post-, telegraf- og telefonvæsenets område. Komiteen gik i sin betænkning ind for, at man under det foreslåede undersøgelsesarbejde gav spørgsmålene om brevportoen og om foranstaltninger til at fremme nyhedsformidlingen prioritet. Komiteen udtalte således:

„Komiteen har særlig haft opmærksom-

heden henledt på, at en ordning, hvorefter de enkelte landes indenrigstakster for alle brevforsendelser kommer til at gælde også breve til de andre nordiske lande, synes moden til en hurtig gennemførelse.

Det samme vil formentlig være tilfældet med en ordning, der fastsætter særlige teletakster for pressemeddelelser mellem de nordiske lande. Der ville herved skabes forudsætning for en intensivering af den internordiske nyhedsudveksling."

Ved sin 2. session i Oslo i august 1954 genoptog Nordisk Råd spørgsmålet såvel i generaldebatten som ved den specielle behandling af post- og telegrafspørgsmålene.

I generaldebatten fremhævede Rolf Edberg, Sverige, at de 4 millioner nordboer, som ifølge statistikken efter pasfrihedens gennemførelse hvert år besøger et af de andre nordiske lande, skulle have mulighed for at danne et tilstrækkelig stort publikum for en fyldigere nordisk nyhedsudveksling. Han mente, at det vigtigste moment i denne forbindelse var, at det materiale, som de nordiske nyhedsbureauer udvekslede, var tilpasset det enkelte lands læserkreds; når stoffet uden kommentarer præsenteredes for nabolandenes læsere, blev det ofte kun af ringe interesse. Han troede, at problemet bedst kunne løses ved, at de nordiske nyhedsbureauer holdt egne korrespondenter i nabolandene, journalister, som ikke blot bliver fortrolige med nabolandene og deres problemer, men også kender læsevanerne i deres eget land og derfor kan præsentere nyhederne i en for de hjemlige læsere tilpasset opsætning. Han påpegede, at dette imidlertid var et spørgsmål af betydelig økonomisk rækkevidde for de enkelte nyhedsbureauer, og mente, at det var på dette punkt, Nordisk Råd kunne gøre en indsats.

Spørgsmålet blev også denne gang genstand for opmærksomhed fra den økonomiske komités side, og i komiteens betænkning udtales således, at den økonomiske komite „følger den parlamentariske komiteens arbeid med interesse og håper den snarest mulig vil fremsette forslag som kan lette den nordiske nyhetsformidling."

II. Pressens og nyhedsbureauernes forslag.

Pressens organisationer har i de sidste år ved flere lejligheder indgående drøftet mulighederne for en forbedring af den nordiske nyhedsformidling og i denne forbindelse særlig fremhævet, at en takstnedsættelse for nyhedsbureauernes faste fjernskriveforbindelser ville give bureauerne væsentligt bedre forudsætninger end hidtil for at stationere egne korrespondenter i de andre nordiske lande. Således vedtog den nordiske presses samarbejdsnævn på et møde i Stockholm i januar 1953 en udtalelse, hvori man fremhævede de øgede krav, som de sidste års udvikling i Norden stiller til nyhedsformidlingen mellem de nordiske lande. Man fremhævede endvidere, at erfaringerne har vist, at det er af afgørende betydning, at den, der formidler nyhederne, er fortrolig såvel med problemer og forhold i det land, hvorfra nyhedsformidlingen foregår, som med læserne i det land, hvortil nyhedsformidlingen henvender sig. Efter at have diskuteret forskellige organisationsmæssige løsninger af problemet for nyhedsbureauernes vedkommende udtalte samarbejdsnævnet som sin overbevisning, at et intensivere nordisk samarbejde ikke mindst for pressens vedkommende i høj grad kunne lettes inden for den nordiske teleunions rammer.

Problemet om en forbedret nordisk nyhedsformidling var også et af hovedspørgsmålene på dagsordenen ved det tiende nordiske pressemøde i København i maj 1954, og spørgsmålet blev her genstand for en indgående behandling. På mødet vedtoges enstemmigt en resolution, som bl. a. fremhæver den nordiske presses betydningsfulde opgaver ved udvidelsen af det nordiske samarbejde og anbefaler, at de nordiske nyhedsbureauer i størst muligt omfang holder egne korrespondenter i de andre nordiske lande. Resolutionen indeholder endvidere den i nærværende betænknings 1. del, side 10, citerede henstilling til Nordisk Råd og regeringerne i de nordiske lande, hvori det anføres, at „pressemødet lægger afgørende vægt på. at teleprinttaksterne for den internordiske udveksling af nyheder mellem nyhedsbureauerne bliver sat ned til indlandsniveau."

III. Forslag fra nyhedsbureauernes tekniske Europakonference og UNESCO.

Spørgsmålet om specielle takstnedsættelser for at lette nyhedsstrømmen over grænserne har også i den seneste tid været behandlet for et internationalt forum. Således rettede nyhedsbureauernes tekniske Europakonference i Bern i januar 1954 en henstilling til Union Internationale des Telecommunications, hvori bl. a. anbefales en nedsættelse af abonnementsafgifterne for teleprinterlinier tilvejebragt ved, at en ensartet indenrigstakst, udregnet på grundlag af de faktiske driftsomkostninger for disse linier og uden hensyntagen til de takster, som gælder for andre trafikkategorier, skulle finde anvendelse på alle nationale eller internationale linier, som er fast udlejet til pressen. Desuden udtalte Europakonferencen sig bl. a. til fordel for genindførelse af systemet med presseabonnementssamtaler med udlandet, en nedsættelse af taksterne for pressetelefonsamtaler med 50 pct. af de ordinære afgifter, en generel anvendelse af artikel 701 § 6 i Reglement télégraphique, Revision de Paris, 1949, som bl. a. foreskriver, at taksterne for befordring og transitering for almindelige pressetelegrammer i europæisk trafik skal reduceres med 50 pct. i forhold til taksterne for almindelige privattelegrammer, samt for tilladelse til, at betalingen for en samtale med udlandet erlægges af det modtagende presseorgan.

I den tidligere nævnte UNESCO-redegørelse påpeges bl. a., i hvor høj grad taksterne for pressetelegrammer varierer mellem forskellige stationer. Således kan taksterne variere stærkt selv mellem de samme steder, og de synes derfor kun i ringe grad at stå i forhold til de virkelige transmissionsomkostninger. Det understreges, at dette forhold bringer en skævhed ind i nyhedsudvekslingen og ofte forhindrer nyhedsbureauer og aviser i at holde egne korrespondenter i vigtige nyhedscentrer. UNESCO-beretningen konstaterer endvidere, at erfaringen har vist, at i højtudviklede og tætbefolkede områder med en velorganiseret presse er det internationale teleprinternet det bedste middel til udveksling af nyheder, men at også teleprintertaksterne er højst uensartede. Opmærksomheden henledes særlig på det forhold, at taksten for en indenrigsk teleprinterlinie er fastsat til et bestemt beløb pr. km, medens man, når linien tilsluttes en anden linie, som passerer en landegrænse, for hele teleprinterlinien, herunder også den indenrigske strækning, fastsætter en betydeligt højere takst (international takst). Særlig i visse forbindelser har denne takstsætning urimelige konsekvenser. Beretningen understreger, at nyhedsformidlingen ikke skal understøttes på bekostning af telekommunikationernes øvrige kunder, men at man på den anden side ikke kan forvente, at nyhedstrafikken skal give teleforvaltningerne det samme overskud som den øvrige trafik. For så vidt angår teleprintertrafikken anbefales det i beretningen, at hver teleforvaltning anvender indenrigstakst for den del af en international linie, som løber igennem det pågældende land.

ITU har endnu ikke taget stilling til disse forslag.

IV. Telefon- og telextaksterne i internordisk trafik.

Taksterne i den internordiske telefon- og telextrafik er mindre differentierede end i den indenlandske trafik. Ved overenskomster mellem de nordiske teleforvaltninger opretholdes det internationale princip, at telefontaksterne danner grundlag for såvel telextaksterne som lejeafgifterne for faste fjernskriveforbindelser. Telextaksterne udgør således halvdelen af telefontaksterne, og lejeafgifterne for faste fjernskriveforbindelser beregnes atter på grundlag af telextaksterne, således at den årlige leje er lig med taksten for 80 telexperioder a 3 minutter om dagen i 300 dage.

Dette princip, som hidtil med kun få undtagelser har fundet anvendelse i international teletrafik, indebærer, at en nedsættelse af telefontaksterne automatisk følges af en proportional nedsættelse af telextaksterne og lejeafgifterne for faste fjernskriveforbindelser .

Den årlige leje påvirkes således ikke af,

hvor ofte forbindelsen benyttes, ligesom den heller ikke står i direkte forhold til afstanden på anden måde end, at telextaksten afhænger af, mellem hvilke taksttzoner forbindelsen går. Disse forhold er årsag til visse skævheder. Den årlige leje for forbindelsen Stockholm—København andrager for den svenske del af strækningen (653,4 km) 19 200 guldfrancs, hvilket efter den i Sverige anvendte omregningskurs på 1,50 sv. kr. udgør 28 800 sv. kr. For den danske del af forbindelsen, hvis længde ikke overstiger 20 km, betales en årlig leje på 18 900 d. kr. eller rundt regnet 14 175 sv. kr.; denne beregningsmåde medfører, at der for den nævnte forbindelse på 20 km betales ca. 5 000 d. kr. mere end for den 262 km lange forbindelse København—Esbjerg, der beregnes efter indenlandsk takst, der er fastsat efter afstand. For forbindelsen Oslo—Stockholm betales 27 000 sv. kr. for den svenske del (621,8 km), medens der for den norske del (160 km) må betales 24 840 n. kr. eller 18 100 sv. kr. Lejen for forbindelsen Stockholm—Helsingfors andrager for den svenske del af ledningen (123,1 km), hvor den internationale takst finder anvendelse, 21 600 sv. kr., medens den for den 3 gange længere finske strækning (388 km) kun udgør 12 500 sv. kr., idet den stort set beregnes efter den indenlandske takst.

Anvendelsen af det internationale takstprincip i den internordiske trafik giver væsentligt højere transmissionsomkostninger pr. km end på de ledningsnet, som de pågældende nationale bureauer benytter til fordeling af deres stof til abonnenter med fjernskrivemodtagere. De indenlandske takster er i modsætning til de nu gældende internationale baseret på afstanden og udgør mellem landsdelene i Danmark 35 d. kr. pr. km luftlinieafstand, hvortil kommer et søkabeltillæg, i Finland 1 350 fmk. (40,60 d. kr.) pr. km, i Norge 40 n. kr. pr. km og i Sverige 36 sv. kr. (48,10 d. kr.) pr. km. De nu anvendte internationale takstberegninger for forbindelser mellem de nordiske lande giver derimod kilometerpriser, der går fra 108,20 d. kr. til 142,90 d. kr.

Der henvises iøvrigt til nedenstående tabel, hvor der bl. a. er foretaget en sammenligning mellem omkostningerne for bureauerne ved de nu anvendte internationale takster på de internordiske forbindelser og de tilsvarende omkostninger, dersom man bragte de indenlandske takster til anvendelse. For så vidt angår telefon- og telextakster følger de nordiske teleforvaltninger et internationalt princip, hvorefter alle kunder betaler ens takster for samme slags trafik, selvom man i enkelte tilfælde er afveget fra dette princip.

1. Forbindelse	2. Benyttes af	3. Ledningslængde km	4. Den nuværende årsleje (international takst) sv. kr.	5. Årsleje beregnet efter de respektive indenlandske takster sv. kr.	6. Forskel (4 ÷ 5) sv. kr.
Stockholm—København	TT, Ritzau, NTB, FNB og et ikke-nordisk bureau	653,4 + 20	28 800 + 14 175 = 42 975	23 600 + 600 = 24 200	18 775
Stockholm—Oslo	do.	621,8 + 160	27 000 + 18 100 = 45 100	22 500 + 4 800 = 27 300	17 800
Stockholm—Helsingfors	TT og FNB	123,1 + 388	21 600 + 12 500 = 34 100	4 500 + 11 905 = 16 405	17 695

V. Den internordiske nyhedsformidlings opbygning.

De nordiske landes hovedstæder er forbundet med hinanden ved mange faste fjernskriveforbindelser, som udlejes til nyhedsbureauer, statsinstitutioner samt private firmaer m. m. De faste forbindelser (Helsingfors-Stockholm-Oslo og Stockholm-København), som benyttes af de nordiske nyhedsbureauer, har syd for København tilslutning til de af et internationalt nyhedsbureau lejede forbindelser til Hamburg-Frankfurt am Main-Haag-London. Omkostningerne for forbindelsen igennem de nordiske lande (d. v. s. fra Oslo over Stockholm og København til den tyske grænse) deles, da disse linier også udnyttes af det internationale bureau, i henhold til særlig aftale mellem dette bureau, Ritzau, TT, NTB og FNB. Af ikke-nordiske nyhedsbureauer abonnerer et bureau på forbindelserne København-Stockholm og Stockholm-Helsingfors og to bureauer på forbindelserne København-Stockholm og Oslo-Stockholm.

De af nyhedsbureauerne lejede faste linier, som er åbne døgnet rundt, udnyttes meget effektivt; den effektive sendetid er af de nordiske bureauer beregnet til 19—20 timer pr. døgn. Af det indkommende nyhedsmateriale stammer hovedparten fra det internationale bureau. TT modtager gennemsnitligt pr. døgn ca. 30 000 ord fra dette bureau, hvortil kommer ca. 2 000 ord tysk nyhedsstof fra forbindelser i Frankfurt am Main og 1 500—2 000 ord fra Ritzau. Materialet sendes af TT videre til Oslo og til Helsingfors. T T sender desuden daglig et par tusinde ord svensk nyhedsstof til Oslo og Helsingfors. Det sydgående materiale er af naturlige grunde betydeligt mindre omfattende og andrager ca. 1 000 ord om dagen fra hver af det internationale bureaus korrespondenter i Oslo, Stockholm og København. Hertil kommer TT's eget stof på omkring 2 000 ord til København og den samme mængde fra NTB.

A. Bureaustoffets formidling til

T T udsender daglig ca. 2 000 ord nordisk nyhedsstof til de abonnerende aviser. Dette udgør ca. $^1/_5$ af det udlandsstof, som stilles til de svenske avisers rådighed. Mængdeforholdet mellem nordisk nyhedsstof og det øvrige udlandsstof er omtrent det samme for de andre nordiske nyhedsbureauers vedkommende.

Det ligger i sagens natur, at kun en mindre del af det nyhedsstof, der stilles til pressens rådighed, anvendes i de enkelte aviser. Aviserne må have lejlighed til at sigte, udvælge og bearbejde stoffet i henhold til deres interesser og redaktionsprincipper. Af det nordiske nyhedsstof finder — hvilket også er tilfældet for det øvrige udlandsstofs vedkommende — gennemsnitligt 10—15 pct. optagelse i aviserne. Man må dog ikke lægge for stor vægt på dette tal. Som regel vil man kunne finde ethvert udsendt telegram offentliggjort et eller andet sted. Det bør desuden bemærkes, at gennemsnitsprocenten synes at forblive uforandret, selvom stofmængden forøges. Forholdene er dog forskellige fra avis til avis og til en vis grad også fra land til land.

Man har påstået, at det nordiske nyhedsstof undertiden har vanskeligt ved at hævde sig over for indlandsstoffet og det egentlige udlandsstof. Som årsag har man anført, at det nordiske nyhedsstof nu må skubbes ind på den for de nordiske og det fremmede nyhedsbureau fælles ledning sammen med det øvrige udlandsstof, og at det, da det ikke har præferencestilling, derved undertiden kan komme redaktionerne relativt sent i hænde.

Fra presseorganisationernes side er det fremhævet, at det stof, som sendes fra det ene nordiske land til det andet, ofte er beregnet på landets egne læsere og derfor ikke altid er bearbejdet på en sådan måde, at det vækker tilstrækkelig interesse hos nabolandenes læsere. Presseorganisationerne har understreget betydningen af, at nyhedsbureauerne fik mulighed for at placere egne korrespondenter i nabolandene. Som en alternativ løsning har man foreslået, at der i de enkelte bureauer skulle ansættes medarbejdere, som havde til speciel opgave at følge med i begivenhederne i nabolandene, og som skulle have lejlighed til i journalistisk og andet øjemed at besøge nabolandene for at gøre sig fortrolige med deres problemer.

B. Nyhedsbureauernes egne bestræbelser.

Nyhedsbureauerne har selv, så vidt det har været økonomisk muligt, søgt at løse disse problemer. Med det formål yderligere at forbedre den internordiske nyhedstjeneste har de fire nordiske nyhedsbureauer i den seneste tid i forskellige tilfælde sendt medarbejdere fra de respektive udlandsredaktioner på studieophold hos søsterbureauerne. Således har TT i 1953 og 1954 haft medarbejdere på studieophold hos NTB og FNB og påtænker desuden at sende en medarbejder på et lignende ophold hos Ritzau i begyndelsen af 1955. NTB har haft medarbejdere på studieophold hos FNB og TT og Ritzau medarbejdere på studieophold hos NTB og TT. NTB har desuden siden 1. oktober 1954 en medarbejder fast stationeret i Stockholm for i hvert fald mindst 1 år — også i en tidligere periode har NTB haft sin egen korrespondent i Stockholm, og det er de gode erfaringer fra dette forsøg, som har foranlediget NTB til at genoptage denne virksomhed. TT har planer om i begyndelsen af 1955 på samme måde at stationere sin egen medarbejder i Oslo og overvejer yderligere muligheden for at placere egen fast korrespondent i Helsingfors.

Formålet med studieopholdene er, at de udsendte medarbejdere skal orientere sig om forholdene i nabolandet, hjælpe det bureau, de gæster, med at udvælge og redigere bureaumaterialet samt komplettere dette med baggrundsmateriale og egne reportager. Ved denne ordning får bureauerne medarbejdere med særligt kendskab til nabolandene. Disse medarbejdere kan vise større interesse for behandlingen af det materiale, der kommer fra det pågældende naboland, og kan vedligeholde og forøge deres kendskab til nabolandet. De vil også have de fornødrie forudsætninger for at kunne påtage sig specielle opgaver i nabolandet i tilfælde af der indtræffer større begivenheder. De medarbejdere, som stationeres fast i et naboland, kan udøve en mere regelmæssig reportagevirksomhed.

De resultater, som allerede er opnået ved denne virksomhed, betegnes af nyhedsbureauerne som meget gunstige. Fra nyhedsbureauernes side har man også vist stor interesse for at kunne gå videre ad denne vej.

G. Nyhedsbureauernes planer om egne nordiske forbindelser.

Medens komiteens undersøgelsesarbejde har stået på, har de nordiske nyhedsbureauer udarbejdet et forslag om at etablere et specielt nordisk ledningsnet — med delvis nyt forløb af linier — i form af en trekant mellem København, Oslo og Stockholm med en forlængelse til Helsingfors. Princippet i et sådant arrangement skulle være, at det ikke-nordiske nyhedsstof blev transmitteret til det første nordiske land til de hidtil gældende internationale takster (så længe disse opretholdes ved international overenskomst mellem teleforvaltningerne), og at det derefter overlades de fire nordiske bureauer i forening at få oprettet de forbindelser, som giver den frieste og hurtigste befordring af såvel nordiske som internationale nyheder mellem de fire hovedstæder. Et sådant system ville således indebære et fælles nordisk nyhedsmarked uden hindringer for udvekslingen af såvel interne som internationale nyheder, når disse blot har passeret en nordisk grænse og betalt den gældende internationale afgift herfor.

Da forslaget forudsætter, at de nordiske bureauer overtager nogle ikke-nordiske nyhedsbureauers forbindelser gennem Norden, må der træffes de nødvendige aftaler med disse bureauer. Den omhandlede ordning skulle medføre tekniske fordele og give de nordiske bureauer større muligheder for en hurtigere befordring af nordisk nyhedsstof, samtidig med at mængden af dette stof forøges.

Projektet vil først og fremmest få betydning for en udveksling af stof, som ikke har en så speciel nyhedsværdi, at det under de nuværende forhold kan konkurrere med det almindelige internationale nyhedsstof, men som ved sin større alsidighed og ved kvalificeret journalistisk bearbejdelse skulle kunne bidrage til at forøge de nordiske folks kendskab til hinanden.

VI. Udtalelser og forslag fra teleforvaltningernes repræsentanter.

Under forhandlingerne med komiteen har repræsentanter for teleforvaltningerne bl. a. fremsat følgende synspunkter:

Den nugældende særtakst for pressetelegrammer er hovedsagelig af interesse i den interkontinentale trafik.

Efter at pressen har fået adgang til at benytte andre kommunikationsmidler — telefon og i de seneste år fjernskrivere —, er pressetelegrammernes betydning aftaget inden for kontinenterne, og betydningen vil også efterhånden blive mindre i trafikken mellem kontinenterne. Befordring af nyhedsstof pr. telefon eller fjernskriver er i dag betydeligt billigere end at sende det samme stof som pressetelegram.

Med hensyn **til de principper,** som ligg til grund for fastsættelsen af taksterne, betyder indførelsen af særlige, lavere takster for visse grupper af kunder, at den indkomstnedgang, som herved opstår for televæsenerne, må udlignes ved en forhøjelse af taksterne for de øvrige kunder, og ITU har derfor heller ikke villet anbefale særtakster af nogen art inden for telefon- og telextjenesten.

Spørgsmålet om særtakster for pressen har som foran nævnt været drøftet i UNESCO og behandles for tiden af ITU. Endvidere har man i den internationale rådgivende telegrafkomité på nordisk initiativ påbegyndt undersøgelser vedrørende behovet for en revision af takstprincipperne for telex og faste fjernskriveforbindelser på grund af ny teknik og ændrede driftsmetoder. De nordiske teleforvaltninger mener ikke at kunne foregribe resultatet af disse undersøgelser.

Det vil ikke være muligt, således som det er foreslået af det tiende nordiske pressemøde, at begrænse en speciel takstnedsættelse til kun at gælde for de nordiske nyhedsbureauer, og hvis en takstnedsættelse skulle omfatte alle nyhedsbureauer, ville dette medføre problemer i den internationale trafik, idet de nyhedsbureauer, som kommer til at nyde fordel af en speciel pressetakst for deres forbindelser inden for Norden, sikkert vil kræve tilsvarende nedsættelser for forbindelser fra Norden til kontinentet. Dette vil for Danmarks vedkommende kunne få betydelige økonomiske konsekvenser.

Også andre institutioner end pressen har fremsat ønsker om særtakster, og eventuelle indrømmelser over for pressen vil medføre, at man også må indføre tilsvarende særtakster for disse institutioner.

Teleforvaltningernes repræsentanter har derfor ikke set sig i stand til i princippet at tiltræde andre forslag end dem, der går ud på generelle takstnedsætteiser. Teleforvaltningerne foreslår derfor, at man for telexforbindelsernes vedkommende foruddiskonterer de takstnedsættelser, som — ud over de allerede den 1. oktober 1954 gennemførte nedsættelser — vil blive en følge af den regulering af telefontaksterne, som forventes at finde sted, når telenettet bliver fuldt udbygget. Teleforvaltningerne kan endnu ikke bedømme, hvor stor nedsættelsen af telefontaksterne vil blive, men anser det dog forsvarligt at gå med til den i bilag 1 anførte takstnedsættelse for telexskrivninger. Tilsvarende nedsættelser skulle derved automatisk træde i kraft for faste fjernskriveforbindelser.

Af de foreslåede takstnedsættelser for telexforbindelser kan anføres følgende eksempler:

	Nuværende takst		Foreslået takst	
	kl. 9—18	kl. 18—9	kl. 9—18	kl. 18—9
	guldcentimer	guldcentimer	guldcentimer	guldcentimer
København—Malmø	45	30	45	30
København—Gøteborg	120	72	75	45
København—Stockholm Danmark—Norge Oslo—Stockholm	120	72	105	63
Oslo—Gøteborg	90	54	80	48

For yderligere at fremme den internordiske telextjeneste har teleforvaltningerne desuden til hensigt i overensstemmelse med den internationale rådgivende telegrafkomités rekommandation at indføre abonnementstelexskrivninger til særligt nedsatte takster. Denne ordning, for hvilken der er nærmere redegjort i bilag 2, vil især få betydning for pressen og andre med et større, regelmæssigt telekommunikationsbehov. Både i den internordiske og i den internationale telefontjeneste er der allerede tidligere indført abonnementssamtaler.

Følgerne af indførelsen af denne kategori af telexskrivninger kan ikke helt overses, men hvis der ikke bliver tale om at erhverve nye kunder, men kun om en overflytning fra de almindelige telexskrivninger til abonnementsskrivninger, vil indkomstnedgangen for televæsenerne vokse i tilsvarende grad.

VII. Komiteens synspunkter.

Den opgave, som foranlediget af Nordisk Råds rekommandation nr. 2/1953 vedrørende post- og telesamarbejde blev stillet komiteen på telefonvæsenets område, gik ud på at undersøge muligheden for at basere telefontaksterne inden for det nordiske område på ensartede zoneberegninger. Denne opgave omfatter naturligt såvel almindelig telefontrafik som telextrafik og faste fjernskriveforbindelser, idet disse trafikkategorier alle benytter samme ledningsnet.

Under spørgsmålets behandling i Nordisk Råd udtryktes fra forskellig side ønske om gennem takstnedsættelser at lette den nordiske nyhedsformidling. Pressen har i dette spørgsmål præciseret sine ønsker derhen, at der for nyhedsformidlingen over de faste fjernskriveforbindelser anvendes de gældende indenlandske takster. Komiteen har derfor søgt at finde frem til et forslag om de størst mulige takstnedsættelser for den internordiske trafik på telefonnettet og har herved særlig haft opmærksomheden henvendt på at lette den nordiske nyhedsformidling.

Da telefonnettet, som anført i betænkningens 1. del, først kan forventes at være fuldt udbygget om 2—3 år, og da taksts systemerne i de enkelte lande ikke synes at være endeligt udformet, mener komiteen ikke at kunne stille noget generelt forslag om telefontaksterne. Komiteen mener dog på grundlag af sine undersøgelser, som er foregået i nært samarbejde med repræsentanter for de nordiske telestyrelser, at kunne stille forslag om en sænkning af lejeafgifterne for faste fjernskriveforbindelser og af telextaksterne i øvrigt.

For nyhedsformidlingen mellem de nordiske lande spiller de faste fjernskriveforbindelser en afgørende rolle. En nedsættelse af lejeafgifterne for disse forbindelser vil derfor kunne bidrage til at lette nyhedsformidlingen. Efter komiteens opfattelse bør en sådan nedsættelse dog omfatte alle fast udlejede fjernskriveforbindelser. Der er kun få lejere af faste fjernskriveforbindelser, nemlig foruden nyhedsbureauerne hovedsagelig nogle statsinstitutioner og luftfartsselskaber. Komiteen har herved også kunnet følge det af teleforvaltningerne hidtil fulgte princip, hvorefter alle abonnementer betaler samme takster for samme slags ydelser. Spørgsmålet om specielle lettelser for pressen er iøvrigt forelagt ITU af UNESCO og nyhedsbureauernes tekniske Europakonference.

Komiteen foreslår derfor, at der foretages en generel nedsættelse af lejeafgifter for faste fjernskriveforbindelser og af telextakster. For så vidt angår lejeafgifterne for faste fjernskriveforbindelser har komiteen indgående drøftet presseorganisationernes forslag om en takstberegning på grundlag af indenrigstaksterne. Efter komiteens opfattelse bør man dog fortsat benytte det hidtil anvendte grundlag for beregningen af lejeafgiften. Den ønskede takstreduktion kan opnås ved at fastsætte lejeafgifterne til en trediedel af de nu gældende afgifter for telefonforbindelser i stedet for som nu halvdelen af disse afgifter. Resultatet heraf bliver, at lejeafgifterne nedsættes med $33^1/_3$ pct. i forhold til de nuværende lejeafgifter, hvilket betyder, at taksterne kommer til at ligge på et niveau, som stort set svarer til den svenske indenrigstakst. Komiteen går i denne forbindelse ud fra, at eventuelt

eksisterende endnu lavere takster i visse forbindelser ikke vil blive berørt af den foreslåede takstændring. Komiteen er klar over, at dette beregningsgrundlag kan blive gjort til genstand for en omvurdering i forbindelse med forandringer i takstprincipperne.

Medens det af telestyrelsernes repræsentanter i kapitel VI fremsatte forslag efter komiteens opfattelse ikke er tilstrækkeligt vidtgående for så vidt angår de faste forbindelser, idet det kun går ud på en afgiftsreduktion på 1214 pct. for forbindelserne over lange afstande, kan komiteen anbefale forslagets andre punkter. I disse foreslås generelle takstnedsættelser for telexskrivninger og indførelsen af såkaldte abonnementstelexskrivninger til særligt nedsatte takster, således at en telexabonnent kan tegne fast abonnement på telexskrivning med en bestemt anden telexabonnent på samme tidspunkt hver dag i mindst 7 dage. Der ydes en meget betydelig rabat på disse telexskrivninger, og abonnementstaksterne vil i visse forbindelser kun udgøre ¼ af de gældende takster.

De ovennævnte lettelser vil efter komiteens opfattelse være af en vis betydning for hele telextrafikken mellem de nordiske lande.

Da abonnementstelexskrivning kan bestilles for tidsrum af mindst 7 dage, kan det foruden for de faste korrespondenter også være af interesse for en korrespondent, som udsendes for en kortere periode f. eks. i anledning af en større begivenhed i et andet nordisk land. Man må også regne med, at en sådan ordning vil kunne komme erhvervslivet til gode.

I tilslutning til de fremsatte forslag om generelle takstnedsættelser ønsker komiteen atter at understrege, at den under sit arbejde har haft til hensigt at søge nyhedsudvekslingen mellem de nordiske lande fremmet, og komiteen vil udtale håbet om, at det vil være muligt for nyhedsbureauerne at udbygge den gensidige korrespondentvirksomhed.

Komiteen ser også med sympati på de nordiske nyhedsbureauers planer om at oprette et specielt nordisk linienet for de faste forbindelser. En sådan ordning ville efter komiteens opfattelse skabe bedre betingelser for en hurtig og effektiv formidling af det nordiske nyhedsstof.

Komiteen er ikke af samme opfattelse som telef orvaltningernes repræsentanter, når disse mener, at de ovenfor omhandlede takstnedsættelser i den internordiske teletrafik vil kunne få konsekvenser for takstsætningen for trafikken mellem de nordiske lande og andre lande. Der er i den internationale telekonvention åbnet muligheder for at træffe regionale aftaler. Komiteens forslag vil for så vidt angår de faste fjernskriveforbindelser betyde, at takstreduktionen kun skal finde anvendelse på forbindelser, hvis endepunkter er beliggende i de nordiske lande — i praksis hovedsagelig mellem de nordiske hovedstæder.

Telestyrelsernes indtægtstab ved gennemførelsen af de ovennævnte forslag er opgjort således:

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
	d. kr.	fmk.	n. kr.	sv. kr.
Faste fjernskriveforbindelser.....	120 000	4 320 000	110 000	170 000
Telex.....	20 000	[1])	30 000	38 000
Ialt...	140 000	4 320 000	140 000	208 000

[1]) Nedsættelsen skal ikke gælde for Finland, da dette land for nylig har gennemført en reduktion af telefontaksten.

Konklusion.

Komiteens forslag vedrørende spørgsmålene om lejeafgifter for faste fjernskriveforbindelser og telextakster i den internordiske trafik kan sammenfattes i følgende punkter:

1) Lejeafgifterne for faste fjernskriveforbindelser fastsættes til $^{1}/_{3}$ af de gældende afgifter for lejede telefonforbindelser, dog således at eventuelt forekommende, endnu lavere takster ikke berøres af dette forslag.

2) Telextaksterne nedsættes som angivet i bilag 1 ved, at man foruddiskonterer de reduktioner af telefontaksterne, som forventes, når telenettet er planmæssigt udbygget.

3) Ud over den generelle nedsættelse af telextaksterne indføres abonnementstelexskrivning til særligt reducerede takster, jfr. bilag 2.

Helsingfors, den 16. december 1954.

Kaj Bundvad	Olavi Kajala	Hj. Larsen	Rolf Edberg
Niels Elgaard	**Uuno** Hannula	Hans Borgen	Leif Cassel
Einar P. Foss	Eino Kilpi	Paul Ingebretsen	J. F. Grym
Oluf Steen	Yrjø Soini	Håkon Johnsen	Filip Kristensson
	Bruno Suvirante	Sven Nielsen	Olof Pålsson
	Ebba Østenson		
Hans P. (iolrik	*Matti Cawén*	*Alf Gunstrom*	*Claes Huldtgren*

Bilag 1.

Internordiske telextakster i guldcentimer pr. takstenhed (3 minutter).

Danmark—Sverige.

	Svensk zone					
	kl. 9—18			kl. 18—9		
	Nuværende takst	Foreslået takst	Nedsættelse i pct.	Nuværende takst	Foreslået takst	Nedsættelse i pct.
Svensk zone A:						
Dansk zone A...	80	45	43,75	48	27	43,75
— — B...	80	75	6,25	48	45	6,25
Svensk zone B:						
Dansk zone A...	120	75	37,5	72	45	37,5
— — B...	120	90	25	72	54	25
Svensk zone C:						
Dansk zone A...	120	105	12,5	72	63	12,5
— — B...	120	105	12,5	72	63	12,5

Norge—Sverige.

	Norsk zone A				Norsk zone B			
	kl. 9—18		kl. 18—9		kl. 9—18		kl. 18—9	
	Nuvær. takst	Foreslået takst	Nuvær. takst	Foreslået takst	Nuvær. takst	Foreslået takst	Nuvær. takst	Foreslået takst
Svensk zone A ...	90	80	54	48	120	105	72	63
— — B ...	120	105	72	63	120	105	72	63

Danmark—Norge.

kl. 9—18			kl. 18—9		
Nuværende takst	Foreslået takst	nedsættelse i pct.	Nuværende takst	Foreslået takst	nedsættelse i pct.
120	105	12,5	72	63	12,5

Abonnementstele xskrivning.

Der foreslås indført en ny art telexskrivninger, der benævnes „abonnementstelexskrivninger" og inddeles i 2 kategorier.

Kategori I. Telexskrivning 60 minutter om dagen.

Afgiften beregnes for 30 dage om måneden, dog kun for 25 dage, hvis forbindelsen ikke skal benyttes en af ugens dage. Taksten i tiden kl. 9—18 er 75 pct. af den almindelige takst, i tiden kl. 23—7 dog kun 25 pct. af den almindelige takst. I tiden kJ. 18—23 og kl. 7—9 er taksten foreslået ansat til 60 pct. af abonnementstaksten kl. 9—18.

Forbindelse	1. 60 min. alm. telexskrivning i 30 dage beregnet efter den nuværende takst	2. 60 min. alm. telexskrivning i 30 dage efter den i bilag 1 foreslåede takst	3. Månedsabonnement for telexskrivning i 60 min. om dagen i 30 dage	4. Besparelse 1 ÷ 3
	guldfrancs	guldfrancs	guldfrancs	guldfrancs
København—Oslo, København—Stockholm og Oslo—Stockholm				
kl. 9—18	720,00	630,00	472,50	247,50
- 18—23 og 7—9	432,00	378,00	283,50	148,50
- 23— 7	432,00	378,00	157,50	274,50
København—Malmø				
kl. 9—18	270,00	270,00	202,50	67,50
- 18—23 og 7—9	162,00	162,00	121,50	40,50
- 23— 7	162,00	162,00	67,50	94,50
København—Gøteborg				
kl. 9—18	720,00	450,00	337,50	382,50
- 18—23 og 7—9	432,00	270,00	202,50	229,50
- 23— 7	432,00	270,00	112,50	319,50
Oslo—Gøteborg				
kl. 9—18	540,00	480,00	360,00	180,00
- 18—23 og 7—9	324,00	288,00	216,00	108,00
- 23— 7	324,00	288,00	120,00	204,00

En sådan takstsætning kan også finde sted for abonnementstelexskrivning, der ønskes 7 dage i træk.

Kategori II. Telexskrivning i mindre end 60 minutter om dagen.

Afgiften beregnes for 30 dage om måneden, dog kun for 25 dage, hvis forbindelsen ikke skal benyttes en af ugens dage. Taksten er i den travle tid fuld takst og i den trafiksvage tid halvdelen af fuld takst. Mellem kl. 23 og 7 dog kun en trediedel af fuld takst, hvis forbindelsen benyttes i mindst 15 minutter.

Forbindelse	1. 15 min. alm. telexskrivning i 30 dage beregnet efter den nuværende takst	2. 15 min. alm. telexskrivning i 30 dage efter den i bilag 1 foreslåede takst	3. Månedsabonnement for telexskrivning i 15 min. om dagen i 30 dage	4. Besparelse 1 ÷ 3
	guldfrancs	guldfrancs	guldfrancs	guldfrancs
København—Oslo, København—Stockholm og Oslo—Stockholm				
kl. 9—18.....	180,00	157,50	157,50	22,50
- 18—23 og 7—9..	108,00	94,50	78,75	29,25
- 23— 7.....	108,00	94,50	52,50	55,50
København—Malmø				
kl. 9—18.....	67,50	67,50	67,50	0
- 18—23 og 7—9..	40,50	40,50	33,75	6,25
- 23— 7.....	40,50	40,50	22,50	18,00
København—Gøteborg				
kl. 9—18.....	180,00	112,50	112,50	67,50
- 18—23 og 7—9..	108,00	67,50	56,25	51,75
- 23— 7.....	108,00	67,50	37,50	70,50
Oslo—Gøteborg				
kl. 9—18.....	135,00	120,00	120,00	15,00
- 18—23 og 7—9..	81,00	72,00	60,00	21,00
- 23— 7.....	81,00	72,00	40,00	41,00

En sådan takstsætning kan også finde sted for abonnementstelexskrivning, der ønskes 7 dage i træk.